

Rozporządzenie
Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej¹
z dnia.....
w sprawie rodzinnych domów pomocy

Na podstawie art.51 ust. 3 ustawy z dnia o pomocy społecznej (Dz. U. Nr , poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) standardy, rodzaj i zakres usług bytowych i opiekuńczych świadczonych przez rodzinny dom pomocy;
- 2) warunki kierowania do rodzinnego domu pomocy i odpłatności oraz nadzór nad rodzinnym domem pomocy.

§ 2.

Rodzaj i zakres usług opiekuńczych i bytowych określa § 3.

§ 3.

Osobom wymagającym z powodu wieku wsparcia, rodzinny dom pomocy świadczy przez całą dobę:

- 1) usługi opiekuńcze zapewniające:
 - a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
 - b) pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby,
 - c) opiekę higieniczną,
 - d) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych,
 - e) kontakty z otoczeniem;
- 2) usługi bytowe zapewniające:
 - a) miejsce pobytu,
 - b) wyżywienie,
 - c) utrzymanie czystości.

§ 4.

1. Usługi opiekuńcze i bytowe są świadczone w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny prowadzącej rodzinny dom pomocy.
2. Sposób świadczenia usług, powinien uwzględniać stan zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną oraz indywidualne potrzeby i możliwości osoby przebywającej w rodzinnym domu pomocy, a także prawa człowieka, w tym w szczególności prawo do: godności, wolności, intymności, poczucia bezpieczeństwa.

§ 5.

1. Usługi opiekuńcze powinny zapewniać:
 - 1) pomoc w czynnościach życia codziennego, w miarę potrzeby pomoc w ubieraniu się, jedzeniu, myciu i kąpaniu;

¹ Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 1, poz. 5).

- 2) organizację czasu wolnego;
 - 3) pomoc w zakupie odzieży i obuwia;
 - 4) pielęgnację w chorobie oraz pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.
2. Miejsce pobytu powinno spełniać następujące warunki:
- 1) budynek i jego otoczenie - bez barier architektonicznych;
 - 2) pokoje mieszkalne, w budynkach wielokondygnacyjnych bez wind, usytuowane na parterze;
 - 3) pokoje mieszkalne, nie więcej niż trzyosobowe, z tym że:
 - a) pokój jednoosobowy - nie mniejszy niż 9 m²,
 - b) pokój dwu i trzyosobowy - o powierzchni nie mniejszej niż po 6 m² na osobę,
 - c) pokoje mieszkalne wyposażone - w łóżko lub tapczan, szafę, stół, krzesła, szafkę nocną dla każdej osoby;
 - 4) rodzinny dom pomocy powinien posiadać:
 - a) pokój dziennego pobytu służący jako jadalnia,
 - b) pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia,
 - c) jedną łazienkę dla nie więcej niż pięciu osób i jedną toaletę dla nie więcej niż 4 osób, wyposażone w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.
3. W zakresie żywienia, należy zapewnić:
- 1) co najmniej 3 posiłki dziennie, w tym posiłki dietetyczne, zgodnie ze wskazaniem lekarza;
 - 2) przerwę między posiłkami nie krótszą niż 4 godziny, przy czym ostatni posiłek nie powinien być podawany wcześniej niż o godzinie 18⁰⁰;
 - 3) dostępność do drobnych posiłków i napoi między posiłkami;
 - 4) możliwość spożywania posiłków w pokoju mieszkalnym, w razie potrzeby karmienie.
4. W zakresie utrzymania czystości, należy zapewnić:
- 1) środki higieny osobistej, środki czystości, przybory toaletowe i inne przedmioty niezbędne do higieny osobistej;
 - 2) sprzątanie pomieszczeń w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz dziennie.

§ 6.

1. Osobę wymagającą całodobowych usług opiekuńczych i bytowych kieruje się do rodzinnego domu pomocy na jej wniosek złożony w ośrodku pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.
2. Decyzję w sprawie skierowania do rodzinnego domu pomocy i odpłatności za pobyt wydaje kierownik ośrodka pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 1, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego (rodzinnego).

§ 7.

1. Pobyt w rodzinnym domu pomocy jest odpłatny w wysokości odpowiadającej poniesionym wydatkom, ustalonym w porozumieniu zawartym między gminą a osobą lub rodziną świadczącą usługi opiekuńcze i bytowe, o których mowa w § 2.
2. Odpłatność, o której mowa w ust. 1, ponosi osoba przebywająca w rodzinnym domu pomocy.
3. Przy ustalaniu odpłatności, o której mowa w ust. 1, stosuje się art.ustawy z dnia o pomocy społecznej.
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik ośrodka pomocy społecznej może częściowo lub całkowicie zwolnić osobę przebywającą w rodzinnym domu pomocy z ponoszenia odpłatności, na jej wniosek.

§ 8.

1. Nadzór nad rodzinnym domem pomocy sprawuje kierownik ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na położenie rodzinnego domu pomocy przez przeprowadzenie kontroli, co najmniej raz na kwartał.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności:
 - 1) zakresu i sposobu świadczenia usług opiekuńczych i bytowych;
 - 2) przestrzegania praw, o których mowa w § 4 ust. 2 oraz zapewnieni dostępności do informacji o tych prawach;
 - 3) współdziałania osoby prowadzącej rodzinny dom pomocy z osobą i jej rodziną lub opiekunem prawnym.
3. Kontrola zakresu i sposobu świadczenia usług, o której mowa w ust.2 pkt 1, polega na:
 - 1) przeprowadzeniu wizytacji w celu zapoznania się z warunkami świadczonych usług;
 - 2) zasięgnięciu opinii osób przebywających w rodzinnym domu pomocy oraz rodzin tych osób.
4. Po przeprowadzeniu kontroli sporządza się protokół zawierający określenie zakresu kontroli, wyniki kontroli oraz zalecenia pokontrolne i termin ich realizacji, a także ocenę wykonania zaleceń pokontrolnych wynikających z poprzedniej kontroli.
5. Protokół kontroli otrzymuje osoba lub rodzina prowadząca rodzinny dom pomocy oraz zarząd gminy.

§ 9.

Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2001 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. Nr 127, poz. 1399).

§ 10.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
GOSPODARKI, PRACY i POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnych domów pomocy społecznej jest wykonaniem delegacji ustawowej zawartej w art. 51 ust. 3 ustawy, z dnia o pomocy społecznej (Dz. U. Nr, poz.).

Osoba starsza, jeśli wymaga pomocy udaje się do ośrodka pomocy społecznej, gdzie w zależności od jej konkretnej sytuacji i możliwości otrzymuje wsparcie finansowe, wsparcie w postaci usług Opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, a jeśli te usługi są nie wystarczające kieruje się ją do domu pomocy społecznej.

Forma usług opiekuńczych w postaci rodzinnego domu pomocy jest próbą budowania w systemie, ogniwa pośredniego pomiędzy usługą opiekuńczą świadczoną w miejscu zamieszkania a całodobową placówką specjalistycznego wsparcia jaką jest dom pomocy społecznej. Stąd potrzeba tworzenia zwłaszcza dla ludzi starych, którzy mają problemy z samodzielną egzystencją a nie wymagają jeszcze umieszczenia w domu pomocy społecznej, pośrednich form wsparcia, które będą świadczyć usługi bytowe i opiekuńcze na poziomie określonego standardu w rodzinnym domu pomocy.

Rodzinny dom pomocy społecznej ma ponadto dodatkowy walor, jest przeznaczony dla nie więcej niż 8 osób a więc możliwe jest tworzenie w nim warunków i atmosfery zbliżonej do naturalnej rodziny.

Projekt rozporządzenia określa, zgodnie z delegacją ustawową - standard, rodzaj i zakres usług bytowych i opiekuńczych rodzinnego domu, odpłatności i nadzoru nad rodzinnymi domami.

Zgodnie z projektem rozporządzenia rodzinny dom pomocy świadczy całodobowe usługi bytowe i opiekuńcze dla ludzi starych, uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości tych osób.

Rodzinny dom pomocy usytuowany jest na poziomie gminy, która dokonuje wyboru partnerów, którym zleca to zadanie oraz ustala poziom jego finansowania.

Do zakresu usług bytowych świadczonych przez rodzinny dom należy zapewnienie miejsca pobytu, wyżywienia, oraz utrzymanie czystości. Natomiast do usług opiekuńczych zliczone zostały działania związane z udzieleniem pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnację i niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

W rozporządzeniu określono również wymogi odnoszące się do budynku, który może pełnić funkcję rodzinnego domu pomocy oraz warunków jakie muszą zostać zapewnione jego mieszkańcom w zakresie warunków sanitarnych, organizacji wyżywienia a także wyposażenia pokoi mieszkalnych.

Ośrodek pomocy społecznej ze względu na położenie rodzinnego domu pomocy sprawuje nadzór nad świadczonymi usługami. Osoby ubiegające się o umieszczenie w tego rodzaju placówce będą zobowiązane do złożenia pisemnego wniosku o umieszczenie i wyrażenia zgody na ponoszenie opłaty za pobyt przez tą osobę lub jej rodzinę - ustalonej przez gminę. Jeśli opłata nie będzie pokrywała kosztu pobytu pozostałą część kosztu ponosi gmina, na której spoczywa obowiązek zapewnienia usług osobom ich potrzebującym z terenu własnej gminy.

Rodzinny dom pomocy ogranicza zakres świadczonych usług w stosunku do domu pomocy społecznej co wskazuje, iż będzie to znacznie tańsza forma świadczonych usług jak dom pomocy.

Rodzinny dom nie będzie zatrudniał tak jak to ma miejsce w domu pomocy społecznej wysokokwalifikowanego personelu, co również wskazuje, że koszt utrzymania osoby w tej placówce będzie znacznie nie niższy.

Tworzenie rodzinnych domów pomocy ma również być alternatywną formą pomocy dla ludzi starych, którzy nie chcą opuszczać swojego miejsca zamieszkania przenosząc się do odległego domu pomocy społecznej.

Rodzinny dom pomocy społecznej jest nową formą całodobowej usługi opiekuńczej, realizowanej w ramach zadań własnych gminy, która dokonuje wyboru rodzaju świadczeń z punktu widzenia efektywności i kosztów.

Tak więc wprowadzenie w życie rozporządzenia nie rodzi dodatkowych skutków finansowych.

Ocena skutków regulacji

Podmioty na które oddziałuje regulacja.

- jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego,
- osoby fizyczne pracujące na własny rachunek.

Obszary, na które oddziałuje regulacja

- wpływ regulacji na dochody i wydatki sektora finansów publicznych
brak istotnego wpływu, domy te mogą powstawać w ramach zadań własnych gminy jako zlecenie ich wykonania dla podmiotów niepublicznych lub osób fizycznych.
- wpływ regulacji na rynek pracy
brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na konkurencyjność
brak istotnego wpływu, placówki te będą dopiero powstawały i jak należy sądzić w ograniczonej liczbie,
- wpływ regulacji na warunki życia społecznego i gospodarczego w regionach
brak istotnego wpływu.